

Etelä-Savon suunta 2045, maakuntastrategian valmistelun aloittaminen

Maakuntahallitus 15.06.2026 § 82
121/00.01.05/2026

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus päättää aloittaa uuden maakuntastrategian valmistelun vuosille 2030-2045.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Maakuntastrategia on keskeinen väline maakunnan pitkäjänteisen kehittämisen suuntaamisessa. Sen tehtävänä on määrittää maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin tavoitteet ja prioriteetit sekä luoda yhteinen viitekehys eri toimijoiden yhteistyölle. Strategia ohjaa maakunnan elinvoimatyötä ja toimii perustana maakuntaohjelman sekä muiden aluekehittämisen välineiden valmistelulle ja toimeenpanolle. Nykyinen maakuntastrategia Puhtaasti paras! on voimassa vuoteen 2030 saakka.

Maakuntastrategian valmistelu perustuu toimintaympäristön kokonaisvaltaiseen analyysiin ja ennakointiin. Kuluneella vuosikymmenellä toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi, kun kehitys on siirtynyt suhteellisen vakaasta tilanteesta monikriisien aikaan. Taloudelliset, geopoliittiset ja ympäristöön liittyvät muutokset kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa ja vaikuttavat alueiden kehitysnäkymiin. Strategian valmistelussa huomioidaan keskeiset muutostekijät, kuten väestörakenteen kehitys, kansainvälisen toimintaympäristön muutokset, ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus, teknologinen kehitys sekä alueiden eriytyminen. Näiden tekijöiden perusteella arvioidaan maakunnan kehitysnäkymiä ja tunnistetaan keskeiset kehittämistarpeet.

Strategian keskeisenä lähtökohtana on kestävä taloudellinen kasvun, kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin edistäminen. Taloudellinen kasvu perustuu osaamiseen, innovaatioihin, yritystoiminnan uudistumiseen sekä investointeihin, joiden avulla mahdollistetaan uuden teknologian käyttöönotto ja tuottavuuden kasvu. Samalla korostetaan kestävä kehityksen periaatteita, jotka sisältävät luonnonvarojen kestävä käytön, ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja elinolojen parantamisen. Strategiassa painotetaan kehittämistoimia, jotka tukevat alueen pitkän aikavälin elinvoimaa ja hyödyntävät alueen omia vahvuuksia.

Aluelähtöisyys on keskeinen periaate maakuntastrategian valmistelussa. Kehittämisen lähtökohtana ovat maakunnan erityispiirteet, vahvuudet ja kehittämistarpeet, joiden pohjalta määritellään tavoitteet ja toimenpiteet. Alueiden kilpailukykyä vahvistetaan panostamalla osaamiseen, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, toimivaan infrastruktuuriin ja saavutettavuuteen sekä yritystoiminnan ja palvelujen kehittymiseen. Tavoitteena on luoda edellytykset pitkäjänteiselle ja kestäväälle kehitykselle sekä vahvistaa maakunnan asemaa kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa.

Maakuntastrategia valmistellaan laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Valmisteluun osallistuvat kunnat, valtion aluehallinto, yritykset, koulutus- ja tutkimusorganisaatiot sekä muut keskeiset toimijat. Yhteistyö ulottuu myös kansalliselle ja kansainväliselle tasolle

sekä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan yhteensovittamiseen. Tavoitteena on varmistaa, että strategia perustuu yhteiseen näkemykseen maakunnan kehittämistarpeista ja mahdollisuuksista sekä tukee eri toimijoiden sitoutumista sen toteuttamiseen.

Osana maakunnan suunnittelujärjestelmää maakuntastrategia muodostaa yhdessä maakuntaohjelman ja maakuntakaavan kanssa kokonaisuuden, jossa strategia määrittää pitkän aikavälin kehityssuunnan. Maakuntaohjelma konkretisoi tavoitteet toimenpiteiksi ja maakuntakaava ohjaa alueidenkäyttöä strategisten linjausten mukaisesti. Tämä kokonaisuus mahdollistaa kehittämistoimien yhteensovittamisen ja vaikuttavuuden vahvistamisen.

Maakuntastrategian valmistelu perustuu ennakoivaan ja osallistavaan prosessiin, jossa hyödynnetään ajantasaista tilannekuvaa, skenaariotyöskentelyä ja vaikutusten arviointia. Tavoitteena on tunnistaa eri tulevaisuusvaihtoehtoja yhdistävät keskeiset tekijät ja muodostaa strategia, joka on riittävän joustava vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin sekä tukemaan maakunnan kestävästä kehitystä pitkällä aikavälillä vuoteen 2045 saakka.